Yoshie SASAKI / JICA Expert

សេចក្តីពន្យល់ទូទៅអំពី ពាក្យបណ្តឹង ឯកសារចម្លើយ ឯកសារត្រៀម និង លិខិតសាលក្រម

★ **ការដាក់ពាក្យបណ្តឹង (មាត្រា ៧៥ កថា.ទី១)**

១. ពាក្យបណ្តឹង (មាត្រា ៧៥)

□ តើមានសរសេរអំពីចំណុចចាំបាច់ដែលត្រូវសរសេរ(មាត្រា ៧៥ កថា.ទី២)ដែរទេ?

○ ឈ្មោះ ឬ នាមករណ៍ និង អាសយដ្ឋានរបស់ភាគី ឈ្មោះ និង អាសយដ្ឋានរបស់អ្នកតំណាងដែលច្បាប់បានកំណត់ (ចំណុច ក.)

○ ខ្លឹមសារនៃសាលក្រមដែលដើមចោទទាមទារឲ្យតុលាការចេញ (ចំណុច ខ.)

តើមានបញ្ជាក់ច្បាស់អំពីចំនួនទឹកប្រាក់ដែរឬទេ?

បើសរសេរថា "ចំនួនទឹកប្រាក់ដែលតុលាការទទួលស្គាល់ថា សមរម្យ" គឺ មិនទាន់គ្រប់គ្រាន់ទេ។

○ អង្គហេតុចាំបាច់ដើម្បីបញ្ជាក់នូវការទាមទារ (ចំណុច ខ.)

តើទាមទារប្រាក់ចំនួន ១០.០០០ ដុល្លារអាមេរិកដោយផ្អែកលើអ្វី ?

វាគឺជាប្រាក់កម្ចី ចំនួន ១០.០០០ដុល្លារអាមេរិក ? ឬ ជាប្រាក់ថ្លៃលក់ទិញចំនួន ១០.០០០ដុល្លារអាមេរិក ឬ ជាប្រាក់ដែលគេមិនទាន់បើកឲ្យចំនួន ១០.០០០ដុល្លារអាមេរិក ?

ឧបមាថា ជាប្រាក់កម្ចី តើខ្ចី ១លើក ឬ ខ្ចីច្រើនលើក?

← ចាំបាច់ត្រូវតែសរសេរនៅក្នុងពាក្យបណ្តឹង។

※ ក្នុងករណីដែលមិនមានការសរសេរអំពីចំណុចចាំបាច់ដែលត្រូវសរសេរនៅក្នុងពាក្យបណ្តឹង តុលាការនឹងបង្គាប់ឲ្យដើមចោទកែតម្រូវ ហើយក្នុងករណីដែលមិនមានការកែតម្រូវ តុលាការនឹងលើកពាក្យបណ្តឹងចោលដោយដីកាសម្រេច (មាត្រា ៧៨)។

ដីកាសម្រេច គឺជា ការសម្រេចសេចក្តីដែលតុលាការ ឬ ចៅក្រមអាចធ្វើដោយមិនឆ្លងកាត់តាមការទាញហេតុផលដោយផ្ទាល់មាត់បាន ហើយមិនមែនជាសាលក្រម(មាត្រា ១៧៩ កថា.ទី២)។

□ តើមានសរសេរអំពីអង្គហេតុដែលជាមូលហេតុនៃការទាមទារ និង ភស្តុតាងជាដើម (មាត្រា ៧៥ កថា. ទី៣) ដែរឬទេ?

○ តើមានសរសេរអំពីអង្គហេតុដែលជាមូលហេតុនៃការទាមទារ (អង្គហេតុចម្បង)ដែរទេ?

ផ្អែកតាមរយៈចំណុចដែលចាំបាច់ត្រូវសរសេរនៅក្នុងពាក្យបណ្ដឹង ត្រូវធ្វើការស្វែងយល់ថា បណ្ដឹងនេះ គឺជាបណ្ដឹងដែលទាមទារឲ្យសងប្រាក់កម្ចីចំនួន ១០.០០០ ដុល្លារអាមេរិក ផ្អែកតាមកិច្ចសន្យាខ្ចីប្រាក់ចុះថ្ងៃទី ១ ខែ វិច្ឆិកា ឆ្នាំ២០០៧ ដូច្នេះហើយ តើមានសរសេរអំពីអង្គហេតុចម្បងដើម្បីឲ្យកើតឡើងនូវសិទ្ធិទាមទារ (ការព្រមព្រៀងអំពីការខ្ចីប្រាក់ ការប្រគល់ប្រាក់ចំនួន ១០.០០០ ដុល្លារអាមេរិកដោយផ្អែកតាមការព្រមព្រៀង ការមកដល់នៃពេលកំណត់សង)ដែរទេ?

※ ក្នុងករណីដែលមិនមានការសរសេរអំពីចំណុចទាំងនេះនៅក្នុងពាក្យបណ្ដឹង តុលាការនឹងប្រើប្រាស់សិទ្ធិឲ្យស្រាយបំភ្លឺ ហើយជំរុញឲ្យដើមចោទអះអាង និង បញ្ជាក់ភស្តុតាង (មាត្រា ៩០ កឋ.ទី១)។

□ ការបង្កើតផ្នែកដែលនិយាយអំពី Kg នៅក្នុងដ្យាក្រាម

□ ការបញ្ជូនទៅចុងចម្លើយ (មាត្រា ៧៩ កឋ.ទី១)

□ កំណត់អំឡុងពេលដែលត្រូវដាក់ឯកសារត្រៀម (មាត្រា ១០២)

ការឲ្យចុងចម្លើយដែលដាក់ឯកសារចម្លើយឲ្យបានត្រឹមមុនពេលចាប់ផ្តើមនីតិវិធីត្រៀមសម្រាប់ការទាញហេតុផល នឹងអាចធ្វើការជំនុំជម្រះដោយមានភាពពេញលេញ។

ឧទាហរណ៍ ៖ កំណត់អំពីអំឡុងពេលដែលត្រូវដាក់ឯកសារត្រៀមថា "ឲ្យបាន១សប្តាហ៍មុនកាលបរិច្ឆេទនៃនីតិវិធីត្រៀមសម្រាប់ការទាញហេតុផល"។

□ ការកំណត់អំពីកាលបរិច្ឆេទនៃនីតិវិធីត្រៀមសម្រាប់ការទាញហេតុផល (ជាគោលការណ៍ ក្នុងអំឡុងពេល ៣០ ថ្ងៃ) (មាត្រា ៨០)

២. ឯកសារចម្លើយ (មាត្រា ១០១ កឋ.ទី៣)

□ ការឆ្លើយតបចំពោះខ្លឹមសារនៃសាលក្រមដែលដើមចោទបានសរសេរទាមទារនៅក្នុងពាក្យបណ្ដឹង

□ ការទទួលស្គាល់ ឬ មិនទទួលស្គាល់ចំពោះអង្គហេតុដែលមានសរសេរនៅក្នុងពាក្យបណ្ដឹង

○ ក្នុងករណីដែលនៅក្នុងពាក្យបណ្ដឹងមិនមានការសរសេរឲ្យអំពី "អង្គហេតុដែលជាមូលហេតុនៃការទាមទារ" (មាត្រា ៧៥ កឋ.ទី៣) (អង្គហេតុចម្បង) ឲ្យបានគ្រប់គ្រាន់ទេ តុលាការ

ចាំបាច់ត្រូវជំរុញឲ្យដើមចោទអះអាង ហើយឲ្យចុងចម្លើយធ្វើការទទួលស្គាល់ ឬ មិនទទួលស្គាល់សាជាថ្មីទៅលើអង្គហេតុនោះ។

□ អង្គហេតុតវ៉ា

○ តើមានសរសេរអំពីអង្គហេតុចម្បងទាំងអស់ដែលនាំឲ្យកើតសិទ្ធិតវ៉ា ហើយឬនៅ? (ឧទាហរណ៍ ៖ ប្រសិនបើជាការតវ៉ាអំពីការទូទាត់ ត្រូវលើកឡើងដូចជា អត្ថិភាពនៃសិទ្ធិលើបំណុលដែលផ្ដើមការ
ទូទាត់ ការបង្ហាញអំពីឆន្ទៈទូទាត់ មិនមានភ្ជាប់នូវសិទ្ធិតវ៉ារបស់ភាគីម្ខាងទៀតចំពោះសិទ្ធិលើបំណុលដែលផ្ដើមការទូទាត់)

※ ក្នុងករណីដែលមិនមានសរសេរអំពីចំណុចទាំងអស់នេះទេ តុលាការនឹងប្រើប្រាស់សិទ្ធិស្រាយបំភ្លឺ ហើយជំរុញឲ្យចុងចម្លើយអះអាង និង បញ្ជាក់ភស្តុតាង (មាត្រា ៩០ កឋ.ទី១)។

□ ការទទួលស្គាល់ ឬ មិនទទួលស្គាល់អំពី Kg ដែលសរសេរនៅក្នុងដ្យាក្រាម ហើយបង្កើតនូវផ្នែកស្ដីពីកាតវ៉ា

※ ប្រសិនបើមានការដាក់ឯកសារចម្លើយតាមដំណាក់កាល នឹងអាចធ្វើឲ្យតុលាការអាចរៀបចំនូវចំណុចវិវាទចំពោះមូលហេតុនៃការទាមទារ។

ពោល គឺដោយសារតែ តុលាការពុំចាំបាច់ទទួលស្គាល់ទៅលើ "អង្គហេតុដែលភាគីបានសារភាព" និង " អង្គហេតុដែលតុលាការយល់ឃើញថា មានភាពជាក់ស្ដែង" ទេ ដូច្នេះ នៅក្នុងចំណោមអង្គហេតុដែលជាមូលហេតុនៃការទាមទារ តុលាការមិនចាំបាច់ធ្វើការពិនិត្យភស្តុតាងចំពោះអង្គហេតុដែលចុងចម្លើយបានទទួលស្គាល់នៅក្នុងឯកសារចម្លើយ។

ចំពោះអង្គហេតុដែលចុងចម្លើយមិនបានទទួលស្គាល់នៅក្នុងឯកសារចម្លើយ តុលាការចាំបាច់ត្រូវពិនិត្យភស្តុតាងនៅកាលបរិច្ឆេទនៃការទាញហេតុផលដោយផ្ទាល់មាត់នៅពេលបន្ទាប់ (មាត្រា ១២៣ កឋ.ទី ១ និង មាត្រា ១២៧ កឋ.ទី១) ។ តើដើមចោទដាក់ភស្តុតាងហើយឬទេ? ប្រសិនបើមិនទាន់បានដាក់ទេ តុលាការនឹងជំរុញឲ្យដាក់ភស្តុតាង (មាត្រា ៩០ កឋ.ទី១)

→ នៅក្នុងនីតិវិធីត្រៀមសម្រាប់ការទាញហេតុផល តុលាការត្រូវរៀបចំនូវសេចក្ដីអះអាងរបស់ភាគី បំភ្លឺនូវចំណុចវិវាទនៃរឿងក្ដី និង រៀបចំភស្តុតាងភស្តុតាងដែលទាក់ទងទៅនឹងចំណុចវិវាទនៃរឿងក្ដី ដើម្បី

អាចធ្វើការវិនិច្ឆ័យរឿងក្តីនៅក្នុងនីតិវិធីនៃការទាញហេតុផលដោយផ្ទាល់មាត់ឲ្យបានល្អិតល្អន់ (មាត្រា ១០៣)។

★ <u>កាលបរិច្ឆេទលើកទី ១ នៃនីតិវិធីត្រៀមសម្រាប់ការទាញហេតុផល</u>

□ បើដើមចោទមិនបានបង្ហាញខ្លួននៅកាលបរិច្ឆេទលើកទី ១ នៃនីតិវិធីត្រៀមសម្រាប់ការទាញហេតុផលទេ តុលាការត្រូវច្រាន់ចោលការទាមទាររបស់ដើមចោទនោះ ដោយសាលក្រមកំបាំងមុខ (មាត្រា ២០០ កឋ.ទី១)។

□ បើចុងចម្លើយមិនបានបង្ហាញខ្លួននៅកាលបរិច្ឆេទលើកទី ១ នៃនីតិវិធីត្រៀមសម្រាប់ការទាញហេតុផលទេ តុលាការត្រូវបញ្ឈប់នីតិវិធីត្រៀមសម្រាប់ការទាញហេតុផលភ្លាមៗ ហើយកំណត់នូវកាលបរិច្ឆេទលើកទី ១ នៃការទាញហេតុផលដោយផ្ទាល់មាត់ (មាត្រា ២០១ កឋ.ទី១)។

៣. ឯកសារត្រៀម (មាត្រា ១០១ កឋ.ទី២)

□ នៅពេលធ្វើនីតិវិធីត្រៀមសម្រាប់ការទាញហាតុផល និង ការទាញហេតុផលដោយផ្ទាល់មាត់ តុលាការអាចបង្គាប់ឲ្យភាគីដាក់ឯកសារត្រៀមបាន។(មាត្រា ១០១ កឋ.ទី១)

តើនៅក្នុងករណីបែបណាដែលចំបាច់ឲ្យភាគី (ដើមចោទ ឬ ចុងចម្លើយ) ដាក់ឯកសារត្រៀម?
← គឺនៅក្នុងករណីដើម្បីរៀបចំនូវសេចក្តីអះអាងរបស់ភាគី បំភ្លឺចំណុចវិវាទនៃរឿងក្តី ឬ រៀបចំភស្តុតាងដែលទាក់ទងនឹងចំណុចវិវាទនៃរឿងក្តី (មាត្រា ១០៣)។

ចំពោះឯកសារត្រៀម គឺ មិនកំណត់ថាមានតែ ១ច្បាប់ទេ។ នៅក្នុងរឿងក្តីដែលមានលក្ខណៈស្មុគស្មាញ ក៏មានការដាក់ឯកសារត្រៀមច្រើនដងផងដែរ (ឯកសារត្រៀមលើកទី១ របស់ដើមចោទ ឯកសារត្រៀមលើកទី១ របស់ចុងចម្លើយ ឯកសារត្រៀមលើកទី២ របស់ដើមចោទ ឯកសារត្រៀមលើកទី២ របស់ចុងចម្លើយ...)។

□ ករណីដែលតម្រូវឲ្យដើមចោទដាក់ឯកសារត្រៀម

○ ការទទួលស្គាល់ ឬ មិនទទួលស្គាល់ចំពោះអង្គហេតុតវ៉ា (ករណីដែលចុងចម្លើយបានអះអាងអំពីអង្គហេតុតវ៉ា)

○ ករណីដែលមានការតវ៉ាតបចំពោះការតវ៉ា

○ ការអះអាងអំពីអង្គហេតុប្រយោល (ករណីដែលមិនមានភស្តុតាងផ្ទាល់ដើម្បីបញ្ជាក់អំពី

អង្គហេតុដែលចុងចម្លើយមិនបានទទួលស្គាល់ នៅក្នុងចំណោមអង្គហេតុដែលដើមចោទមានបន្ទុកត្រូវបញ្ជាក់ភស្តុតាង (អង្គហេតុដែលជាមូលហេតុនៃការទាមទារ ឬ អង្គហេតុតវ៉ាតបជាដើម))

○ ការទទួលស្គាល់ ឬ មិនទទួលស្គាល់ចំពោះអង្គហេតុប្រយោល (ករណីដែលចុងចម្លើយបានអះអាងអំពីអង្គហេតុប្រយោល) ជាអាទិ៍

□ ករណីដែលតម្រូវឲ្យចុងចម្លើយដាក់ឯកសារត្រៀម

○ ការទទួលស្គាល់ ឬ មិនទទួលស្គាល់អំពីអង្គហេតុតវ៉ាតប (ករណីដែលដើមចោទបានអះអាងអំពីអង្គហេតុតវ៉ាតប)

○ ករណីដែលមានអង្គហេតុតវ៉ាតបម្តងទៀត

○ ការអះអាងអំពីអង្គហេតុប្រយោល (ករណីដែលមិនមានភស្តុតាងផ្ទាល់ដើម្បីបញ្ជាក់អំពីអង្គហេតុដែលដើមចោទមិនបានទទួលស្គាល់ នៅក្នុងចំណោមអង្គហេតុដែលចុងចម្លើយមានបន្ទុកត្រូវបញ្ជាក់ភស្តុតាង (អង្គហេតុតវ៉ា ឬ អង្គហេតុតវ៉ាតបម្តងទៀតជាដើម))

○ ការទទួលស្គាល់ ឬ មិនទទួលស្គាល់ចំពោះអង្គហេតុប្រយោល (ករណីដែលដើមបានអះអាងអំពីអង្គហេតុប្រយោល) ជាអាទិ៍

★ <u>**កាលបរិច្ឆេទដើម្បីបន្តនីតិវិធីត្រៀមសម្រាប់ការទាញហេតុផល**</u>

□ បើដើមចោទមិនបានបង្ហាញខ្លួននៅកាលបរិច្ឆេទដើម្បីបន្តនីតិវិធីត្រៀមសម្រាប់ការទាញហេតុផលទេ តុលាការអាចបញ្ឈប់នីតិវិធីត្រៀមសម្រាប់ការទាញហេតុផល ដោយភ្លាមៗ ហើយកំណត់នូវកាល់បរិច្ឆេទលើកទី ១ នៃការទាញហេតុផលដោយផ្ទាល់មាត់បាន (មាត្រា ២០០ កថា.ទី២)។

★ <u>**ការបញ្ចប់នីតិវិធីត្រៀមសម្រាប់ការទាញហេតុផល**</u>

□ បញ្ចប់នូវការធ្វើជ្យាក្រាម

ប្រសិនបើមិនអាចបញ្ចប់នូវការធ្វើជ្យាក្រាមបានទេ នឹងមានន័យថា ការរៀបចំនូវសេចក្តីអះអាងរបស់ភាគី គឺមិនទាន់គ្រប់ជ្រុងជ្រោយនៅឡើយទេ។ ចំពោះផ្នែកដែលមិនបានបញ្ចប់ពេញលេចញ នឹងត្រូវឲ្យភាគី (ដើមចោទ ឬ ចុងចម្លើយ) ដាក់ឯកសារត្រៀម ហើយរៀបចំនូវសេចក្តីអះអាងសាជាថ្មី។ (មាត្រា១០៣)

□ ការបញ្ចប់នីតិវិធីត្រៀមសម្រាប់ការទាញហេតុផល

ផ្អែកតាមមាត្រា ១០៧ ចែងថា " នៅពេលបញ្ចប់នីតិវិធីត្រៀមសម្រាប់ការទាញហេតុផលដោយបានបញ្ចប់ការរៀបចំចំណុចវិវាទនៃរឿងក្ដី និង ភស្តុតាងហើយ នោះតុលាការត្រូវធ្វើការបញ្ជាក់ជាមួយភាគីនូវអង្គហេតុដែលនឹងត្រូវបំភ្លឺនៅពេលពិនិត្យភស្តុតាងនៅពេលក្រោយ" ។

□ ការកំណត់អំពីការបរិច្ឆេទដើម្បីធ្វើការទាញហេតុផលដោយផ្ទាល់មាត់ និង ការកោះហៅគូភាគី (មាត្រា ១១៣)

★ <u>កាលបរិច្ឆេទនៃការទាញហេតុដោយផ្ទាល់មាត់</u>

□ បើដើមចោទមិនបានបង្ហាញខ្លួន នៅកាលបរិច្ឆេទនៃការទាញហេតុផលដោយផ្ទាល់មាត់ទេ តុលាការត្រូវច្រានចោលការទាមទាររបស់ដើមចោទនោះ ដោយសាលក្រមកំបាំងមុខ (មាត្រា ២០០ កថា.ទី៣)។

□ សេចក្ដីថ្លែងការណ៍អំពីលទ្ធផលនៃនីតិវិធីត្រៀមសម្រាប់ការទាញហេតុផល (ធ្វើឡើងនៅកាលបរិច្ឆេទនៃការទាញហេតុផលដោយផ្ទាល់មាត់) (មាត្រា ១១៦ កថា.ទី១ និង ទី២)

ចាំបាច់ត្រូវបង្ហាញឲ្យបានច្បាស់លាស់នូវអង្គហេតុដែលនឹងត្រូវបញ្ជាក់ដោយការពិនិត្យភស្តុតាង (អង្គហេតុដែលមានវិវាទ = ចំណុចវិវាទ)។

□ ការពិនិត្យភស្តុតាង (មាត្រា ១២៣ ដល់ មាត្រា ១៧២)

□ ការបើកនីតិវិធីត្រៀមសម្រាប់ការទាញហេតុផលជាថ្មីម្ដងទៀត (អាស្រ័យតាមភាពចាំបាច់) (មាត្រា ១១៦ កថា.ទី៤)

ចំពោះតែករណីពិសេសតែប៉ុណ្ណោះ (ក្រោយលទ្ធផលនៃការពិនិត្យភស្តុតាង លេចចេញនូវចំណុចវិវាទថ្មីតុលាការមិនអាចព្យាករណ៍បាននៅក្នុងនីតិវិធីនៃការត្រៀមសម្រាប់ការទាញហេតុផលលើកដំបូង ហើយមានភាពចាំបាច់នៅក្នុងការរៀបចំសេចក្ដីអះអាងរបស់ភាគីអំពីចំណុចនោះ)។

ដើម្បីកុំឲ្យភាពចាំបាច់នៅក្នុងការបើកនីតិវិធីត្រៀមសម្រាម់ការទាញហេតុផលសាជាថ្មីកើតមានឡើង គប្បីរៀបចំនូវសេចក្ដីអះអាងរបស់ភាគីឲ្យបានច្បាស់លាស់តាំងពីនីតិវិធីត្រៀមសម្រាប់ការទាញហេតុផលលើកដំបូងទើបប្រសើរ។

□ ការទាញហេតុផលចុងក្រោយដោយភាគី (មាត្រា ១១៦ កឋ.ទី៥)

★ <u>ការបញ្ចប់ការទាញហេតុផលដោយផ្ទាល់មាត់</u>

□ ការបញ្ចប់ការទាញហេតុផលដោយផ្ទាល់មាត់ (មាត្រា ១៨០ កឋ.ទី១)

□ ការបើកការទាញហេតុផលដោយផ្ទាល់មាត់សាជាថ្មី (អាស្រ័យតាមភាពចាំបាច់) (មាត្រា ១៨០ កឋ.ទី៣)

ចំពោះតែករណីពិសេសតែប៉ុណ្ណោះ (ករណីដែលមានការសងនៅក្រោយពេលដែលបញ្ចប់ការទាញហេតុផលដោយផ្ទាល់មាត់ ហើយគួរតែយកខ្លឹមសារនោះឆ្លុះបញ្ចាំងដាក់នៅក្នុងសាលក្រមចុងក្រោយជាដើម (ក្នុងករណីដែលមានការសង ហើយតុលាការបានចេញសាលក្រមចុងក្រោយដោយមិនបានបង្ហាញឲ្យឃើញអំពីការសងនោះ នាំឲ្យគេអាចព្យាករណ៍ទុកបានថា នឹងអាចមានបណ្តឹងឧទ្ធរណ៍ដែលជាការធ្វើឧបាស្រ័យទៅលើកសាលក្រមចុងក្រោយនោះ ពីខាងភាគីដែលបានសង))។

៤. លិខិតសាលក្រម

□ ការកំណត់អំពីកាលបរិច្ឆេទប្រកាសសាលក្រម (មាត្រា ១៨៨ កឋ.ទី១)

※ ជាគោលការណ៍ គឺនៅក្នុងអំឡុងពេល ១ខែគិតចាប់ពីថ្ងៃដែលបានបញ្ចប់ការទាញហេតុផលដោយផ្ទាល់មាត់ (មាត្រា ១៨៧)

□ តើមានសរសេរចំណុចដែលចាំបាច់ត្រូវតែសរសេរ (មាត្រា ១៨៩ កឋ.ទី១)ឬទេ?

○ តុលាការ (ចំណុច ក.)

○ ថ្ងៃដែលបានបញ្ចប់ការទាញហេតុផលដោយផ្ទាល់មាត់ (ចំណុច. ខ)

← សាលក្រម គឺការកំណត់ជាស្ថាពរនូវទំនាក់ទំនងសិទ្ធិ ឬ ទំនាក់ទំនងគតិយុត្ត នាពេលបញ្ចប់ការទាញហេតុផលដោយផ្ទាល់មាត់ (មាត្រា ១៩៤ កឋ.ទី២) ដូច្នេះហើយ ចាំបាច់ត្រូវតែបញ្ជាក់ឲ្យបានច្បាស់លាស់ថា តើពេលណាបានបញ្ចប់ការទាញហេតុផលដោយផ្ទាល់មាត់?

ពោលគឺ មានន័យថា បើមានការរលត់សិទ្ធិដោយសារការសងនៅចន្លោះថ្ងៃបញ្ចប់ការទាញហេតុផលដោយផ្ទាល់មាត់ រហូតដល់ថ្ងៃប្រកាសសាលក្រមក៏ដោយ ក៏អង្គហេតុនៃការសងនោះ តុលាការមិនបានយកមកពិចារណានៅក្នុងលិខិតសាលក្រមឡើយ។

○ ឈ្មោះ ឬ នាមករណ៍ និង អាសយដ្ឋានរបស់ភាគី ហើយនិង ឈ្មោះ និង អាសយដ្ឋានរបស់អ្នកតំណាងដែលច្បាប់បានកំណត់ (ចំណុច គ.)

○ អង្គហេតុ និង ចំណុចវិវាទ (ចំណុច ឃ.)

ចាំបាច់ត្រូវតែរៀបចំឲ្យបានរួចជាស្រេចត្រឹមពេលដែលបញ្ចប់នូវនីតិវិធីត្រៀមសម្រាប់ការទាញហេតុផល។

ត្រូវយកអង្គហេតុដែលតុលាការមិនចាំបាច់ទទួលស្គាល់ដោយផ្អែកលើភស្តុតាង ("អង្គហេតុដែលភាគីបានសារភាព" និង "អង្គហេតុដែលតុលាការយល់ឃើញថា មានភាពជាក់ស្តែង" (មាត្រា ១២៣ កថា.ទី២)) មកសរសេរនៅក្នុងចំណុចដែលមានចំណងជើងថា "អង្គហេតុ"។ ហើយ ត្រូវយកអង្គហេតុដែលតុលាការចាំបាច់ត្រូវទទួលស្គាល់ដោយផ្អែកលើភស្តុតាង មកសរសេរនៅត្រង់ចំណុចដែលមានចំណងជើងថា "ចំណុចវិវាទ" (មាត្រា ១២៣ កថា.ទី១)។

○ សំអាងហេតុ (ចំណុច ង)

ក្នុងការចេញសាលក្រម តុលាការត្រូវវិនិច្ឆ័យទទួលស្គាល់ ឬ មិនទទួលស្គាល់ថា ការអះអាងអំពីអង្គហេតុ មាន ឬ គ្មានភាពពិត ដោយគិតពិចារណាយ៉ាងហ្មត់ចត់នូវលទ្ធផលនៃការពិនិត្យភស្តុតាង និង ដំណើរការ និងខ្លឹមសារនៃការទាញហេតុផលដោយផ្ទាល់មាត់តាមជំនឿទុកចិត្តដោយសេរីរបស់ខ្លួន (មាត្រា ១៨៤)។

ចំពោះចំណុចដែលមានចំណងជើងថា " សំអាងហេតុ" ត្រូវភាពពិត និង មូលហេតុនៃការទទួលស្គាល់ ឬ ភាពពិត និង មូលហេតុនៃការមិនទទួលស្គាល់មកសរសេរចូល។

○ សេចក្តីសម្រេចបញ្ចប់ (ចំណុច ច.)

សរសេរអំពីសេចក្តីសន្និដ្ឋាន។

- ➢ មានការវិនិច្ឆ័យចំពោះការទាមទារទាំងអស់ដែលភាគីបានសុំ (មាត្រា ១៨២ កថា.ទី១)
- ➢ មិនមានការវិនិច្ឆ័យចំពោះចំណុចដែលភាគីមិនបានសុំ (មាត្រា ១៨២ កថា.ទី២)
- ➢ ការសម្រេចសេចក្តីអំពីករណីកិច្ចទទួលបន្ទុកលើប្រាក់ប្រដាប់ក្តី (មាត្រា ១៨២ កថា.ទី៣ និង មាត្រា ៦៤)
- ➢ ការប្រកាសឲ្យអនុវត្តជាបណ្តោះអាសន្ន (មាត្រា ១៩៦)
  ធ្វើការប្រកាសផ្អែកតាមពាក្យសុំ ឬ ដោយធន្ទានុសិទ្ធិ

□ ការបញ្ចប់នូវការធ្វើច្បាប់ដើមនៃមូលសាលក្រម (មាត្រា ១៨៨ កថា.ទី១)

★ <u>**កាលបរិច្ឆេទនៃការទាញហេតុផលដោយផ្ទាល់មាត់លើកទី....(កាលបរិច្ឆេទនៃការប្រកាសសាលក្រម)**</u>

□ ការប្រកាស (មាត្រា ១៨៦)

សាលក្រមនឹងមានអានុភាពដោយការប្រកាស។

□ ការបញ្ជូនអនុសារសាលក្រម (ក្នុងអំឡុងពេល ២ សប្តាហ៍ គិតចាប់ពីថ្ងៃដែលបានប្រកាសសាលក្រម) (មាត្រា ១៩០)